

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/972
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.4.2024/40
Karar Numarası : 2024/367
Başvuran : F. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın koğuşunun İdare tarafından keyfi bir şekilde değiştirilerek farklı suç gruplarına mensup mahpusların barındırıldığı bloktaki bir koğuşa alındığı ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan mahpuslara yönelik uygulanan infaz rejimine tabi tutulduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Kendisiyle aynı suç grubundan kişilerin bulunduğu blokta kalırken 30/6/2022 tarihinde hiçbir gerekçe gösterilmeden ve İdare ve Gözlem Kurulu kararı olmadan koğuşunun değiştirilerek adli suçluların bulunduğu bloğa gönderildiğini,

b. Söz konusu blokta kendi suç grubundan bazı mahpuslar olsa da farklı suç grubuna mensup mahpusların yoğunlukta olduğunu, kendisinin müebbet hapis cezası aldığını ancak bulunduğu bloktaki kişilerin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpuslar olduğunu, bu yüzden kendisinin de bulunduğu bloktan dolayı ağırlaştırılmış infaz rejimine tabi tutulduğunu, havalandırmaya tek başına ve yalnızca bir saat süreyle çıktığını, bu durumun kendisine yönelik bir tecrit olduğunu, konuya ilişkin Kurum İdaresine dilekçe ile başvurarak koğuş değişikliği talebinde bulunduğunu ancak talebinin reddedildiğini iddia etmiştir.

3. Dumlu 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Koğuş değişikliklerinin 5275 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi uyarınca yapıldığını, Kanuna aykırı herhangi bir durumun söz konusu olmadığını, başvuranın 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumunda barındırılacak hükümlülerden olduğunu,

b. Başvuranın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan müebbet hapis cezasına çarptırıldığını, başvuranın suç grubu itibarıyla tek kişilik odada barındırıldığını, kendisiyle aynı durumda olan bir başka mahpusla koğuşlarının aynı koridorda bulunduğunu, ayrıca bu mahpus ile birlikte havalandırmaya ve ortak etkinliklere çıktığını, Kurumun fiziki yapısı nedeniyle günde bir buçuk saat havalandırma bahçesinden ve spor faaliyetlerinden faydalandırıldığını, haftada iki kez ikişer saat olmak üzere toplamda dört saat sosyal

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

faaliyetlere katılım sağladığını, başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte ise, İdarenin koğuşunu değiştirme kararının arkasında kendisinin resmi Kurumlara yazdığı ve eş görüş talebini içeren dilekçelerinin olduğunu, belirli bir süre havalandırmaya tek başına çıkmak zorunda kaldığını ancak mevcut durumda kendisiyle aynı durumda olan bir mahpusla birlikte havalandırmaya çıkmaya başladığını ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: “*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

10. Başvuran özetle, İdarenin keyfi kararıyla farklı suç grubuna mensup mahpusların bulunduğu başka bir bloktaki koğuşa alındığını ve burada ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan mahpuslara uygulanan infaz rejimine tabi tutulduğunu iddia etmiştir. Muhatab İdare ise başvuranın koğuşunun değiştirilmesinin mevzuata uygun bir şekilde İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla yapıldığını, başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir.

11. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 9'uncu maddesinde, “*Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan; a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78), b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82), c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188), d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308), e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde*

309, 310, 311, 312, 313, 314, 315), *Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.*” hükmü yer almaktadır.

12. 5275 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi şu şekildedir: “(1) *Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar.*”

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (AİHM, *İrlanda-Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10.09.2018, para. 161). AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09,28.09.2015, para. 86).

14. Muhatap Kurum tarafından başvuranın iddialarına ilişkin gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuranın işlediği suçtan dolayı 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesi kapsamında yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumunda barındırılacak mahpuslar arasında olduğu, İdare ve Gözlem Kurulunun 30/6/2022 tarihinde idari nedenlere dayanarak aldığı bir kararla başvuranın kaldığı koğuştaki değişikliği, bu karar uyarınca başvuranın geçtiği blokta kendisiyle aynı suç grubunda bulunan üç mahpus ile aynı modülde barındırıldığı, bu kişilerden ikisinin hükümlü olduğu, diğerinin ise hükümlü olduğu ve başvuran gibi müebbet hapis cezası aldığı, başvuranın bu kişiyle birlikte her gün bir buçuk saat havalandırmaya çıktığı, ayrıca ikilinin perşembe günleri bir saat spora çıktığı, pazartesi ve cuma günleri ise birer saat sosyal aktivite etkinliğine çıktıkları tespit edilmiştir. İnceleme sırasında İdare ve Gözlem Kurulunun aldığı karar uyarınca ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpuslar için havalandırma süresinin bir saat olarak belirlendiği, diğer mahpuslar için ise bu sürenin iki saate kadar uygulanabileceği ancak uygulamada bu durumun bir buçuk saat şeklinde gerçekleştiği belirlenmiştir. İdarenin uygulaması göz önüne alındığında, başvuranın havalandırma ve sosyal aktivitelerden yararlanma konusuyla ilgili ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpuslardan farklı olarak bu faaliyetlerden bir buçuk saat yararlandığı ayrıca söz konusu aktivitelere kendisiyle aynı suç grubuna mensup bir mahpusla birlikte çıktığı, bunun yanı sıra koğuşunun bulunduğu modülde kendi suç grubundan mahpusların da barındırıldığı, dolayısıyla iddia edildiği üzere bir tecrit durumunun söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

15. Sonuç olarak; söz konusu iddialar ve ceza infaz kurumundan gelen cevaplar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, başvurana yönelik uygulamanın kötü muameleyle varan bir uygulama olmadığı değerlendirilmektedir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/4/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye